

Sommaren brukar vara hemvändarnas, och hågkomsternas tid, "ad fontes" - tillbaka till källorna. Då reser man hem till barndomstrakterna bara för att konstatera att Storstenen inte var så stor som man hela tiden hade föreställt sig och att Långsjön inte alls var lång och att konflikterna om gränsdragningar och jakträttigheter var alltså lika livskraftiga som slyn är på de igenväxta åkermarkerna.

Detta tillbakablickande påverkar även konstutställningslivet. Arrangörerna som gärna vill fånga upp detta intresse för hembygden svarar med utställningar som vänder sig till en mer tillfällig publik. Bland andra, återvändare i förskingringen och turister.

Detta resonemang tangerar åtminstone två av Norrbottens museums tre sommar-konstutställningar.

Linnéa Nordberg, en hemvändare från Svartbjörnsbyn som visar måleri och Tora Ceder med fotografier som panegyriskt estetiserar älgjakt i utställningen "Jakten i närbild".

Museets tredje sommarutställare, Désirée Bergström som visar grafik och måleri friar inte till några andra intressen eller publikgrupper än den vanliga konstpubliken.

Bergström som ställer ut i caféet har under de senaste åren framförallt arbetat med grafiska bilder. Det är en konst som starkt vidgat sitt register med nya tekniker under de senaste årtiondena. Nya material för överföring av foton till tryckplåtar, ljuskänsliga polymerfilmer eller polyesterplast har gjort det möjligt att lätt kombinera litografiskt plantryck med både nya som traditionella djuptrycksmetoder. Det är naturligtvis en positiv utveckling av det konstnärliga arbetsområdet men man måste samtidigt se upp med teknikernas inneboende förmåga till förförelse. Det är lätt att bilderna stannar vid det avsiktslösa upptäckandet. En vacker yta med märklig textur, ett intressant linjespel. Det liknar konst, men vad är det konstnären egentligen vill säga?

Man kan också vända på resonemanget och hävda att bilderna är en del i en skapande process där bilden föds genom arbetet och att "the art is in the eye of the beholder" - betydelsen ligger i betraktarens öga. Det är två av flera olika infallsvinklar i synen på konst och jag har svårt att ens välja höger eller vänster när jag står inför Bergströms bilder. Det kan bero på att jag inte ser något direkt personligt uttryck i den lite ojämna kollektionen.

Jag får skylla på lokalen. Linnéa Nordberg den andre utställaren på bottenvåningen slipper åtminstone konkurrera med caféets brokighet. Hon tillhör tredje generationen av konstnärer med rötter i Svartbjörnsbyn utanför Boden. Som barn till Gunnar Nordberg och barnbarn till Hjalmar Rönnbäck har hon det om inte i arvet så åtminstone i miljön. Man kan även skönja en långa stycken gemensam färgskala baserad på jordfärgernas återhållna kolorit.

Linnéa Nordberg refererar till naturens färg - och formvärld i sina oljemålningar.

Landskapsmotiven är egentligen bara förevändningen för målandet. Det som startar själva processen. Vad som egentligen händer det sker i mötet mellan färg, form, öga och hand på duken eller pannån och i nästa steg mellan målningen och publiken. Det är ett renodlat lyriskt processmåleri baserat på en undersökande hållning till färg och form. I Nordbergs utställning finns en uppfattbar linje, en personlig handstil om man så vill. Den kan i de större dukarna bli lite plottrig som om formspråket enbart var anpassat till ett mindre kammarformat. Istället för att ge spelrum när planen vidgas fyller hon på och tätar igen duken med flera likartade former. Paradoxalt nog upplever jag de stora dukarna som väldigt slutna, nästan ogenomträngliga medan de små öppnar sig mot intressanta rumsligheter och ibland fria vidder.

Ett annat sätt att förhålla sig till naturen ser vi i Tora Ceders fotoutställning "Jakten I Närbild". En dokumentation i turistbroschyrrklassen som väl närmast är att betrakta som en partsinlaga för Jägarförbundets stora hjärtefråga - älgjakten. I uppförstorade förföriskt tillrättalagda vackra färgfoton skildrar hon jägarkulturens stora manbarhetsritual. Den märkliga tid på året då det enrisrökta sidfläsket och kokkaffet förlorar sin kolesterholförhöjande verkan och snarare tycks nyttigt för kropp och hälsa. Samma

entusiastiska enögdhet ser jag i Tora Ceders material som hon dessutom förstärker med texter i en slags besvärjande argumentation för att inte bara rättfärdiga utan rent av välsigna jakten. Hon refererar till historia och kulturarv och blir i ett slag Jägarförbundets megafon när hon lägger fram de negativa alternativen till älgjakten då älgstammen blir för stor: Onödigt lidande för människor och djur. Skador på skogen och förskingring av naturtillgångar. Jag kan tänka mig ett mer ekologiskt alternativ till att hålla nere älgstammen men det kräver att jägarna tillåter andra predatorer än jägarna själva. Upphör med troféjakt på Lodjur och Björn och plantera in varg så löser sig nog en del av problemet av sig självt. Museet har påpassligt nog inför turistsäsongen tryckt upp Ceders texter på tyska. Älg, är som vi vet stort i Tyskland så det väcker nog intresse och det är ju det som är meningen med en turistbroschyr.

Bertil Sundstedt